

Anonymizovaná verze

Překlad

C-294/22 - 1

Věc C-294/22

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

3. května 2022

Předkládající soud:

Conseil d'État (Francie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

22. března 2022

Navrhovatel:

Office français de protection des réfugiés et apatrides (zkráceně „OFPRA“)

Odpůrce:

SW

[*omissis*] SW navrhl, aby Cour nationale du droit d'asile (Národní soud pro azylové věci) zrušil rozhodnutí ze dne 11. října 2019, kterým generální ředitel Office français de protection des réfugiés et apatrides (Francouzský úřad pro ochranu uprchlíků a osob bez státní příslušnosti, OFPRA) zamítl jeho žádost o azyl, a přiznal mu postavení uprchlíka nebo mu případně poskytnul doplňkovou ochranu.

Rozhodnutím č. 20016437, 20005472 ze dne 9. prosince 2020 Cour nationale du droit d'asile vyhověl jeho návrhu a přiznal mu postavení uprchlíka.

V kasačním opravném prostředku [*omissis*] Office français de protection des réfugiés et apatrides navrhuje, aby Conseil d'État (Státní rada):

- 1°) zrušila toto rozhodnutí;
- 2°) vrátila věc Cour nationale du droit d'asile.

OFPRA tvrdí, že Cour nationale du droit d'asile:

- nedostatečně odůvodnil své rozhodnutí a dopustil se nesprávného právního posouzení, když nezkoumal, zda byla dotyčná osoba nucena opustit z důvodu ohrožení své bezpečnosti oblast působení Office de secours et de travaux des Nations unies pour les réfugiés de Palestine dans le Proche-Orient (Agentura OSN pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků na Blízkém východě, UNRWA);
- se dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že nemožnost agentury UNRWA financovat terciární zdravotní péči odpovídající zdravotnímu stavu palestinského uprchlíka představuje důvod ukončení účinné ochrany ze strany tohoto orgánu umožňující domáhat se výhod plynoucích z Ženevské úmluvy;
- se dopustil nesprávného právního posouzení a zkreslil písemnosti obsažené ve spise, když rozhodl, že je třeba mít za to, že UNRWA nemůže plnit své poslání poskytování pomoci, přestože poskytování terciární péče není jeho součástí a nebylo prokázáno, že dotyčné osobě nemůže být v Libanonu poskytnuta adekvátní léčba.

[omissis]

Vzhledem k těmto důvodům;

1. Z písemností obsažených ve spise předloženém soudům rozhodujícím ve věci samé vyplývá, že SW, který je palestinského původu, se narodil v roce 1976 [omissis] v Libanonu a žil zde až do doby, kdy v únoru 2019 tuto zemi opustil a přijel dne 11. srpna 2019 do Francie. Rozhodnutím ze dne 11. října 2019 generální ředitel Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA) odmítl vyhovět jeho žádosti o přiznání postavení uprchlíka. OFPRA podal kasační opravný prostředek proti rozhodnutí ze dne 9. prosince 2020, kterým Cour nationale du droit d'asile zrušil toto rozhodnutí a přiznal SW postavení uprchlíka.

2. Podle čl. 1 oddílu A odst. 2 prvního pododstavce Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951 se pojem „uprchlík“ vztahuje na kteroukoli osobu, jež se „nachází mimo svou vlast [zemi svého státního občanství] a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, je neschopna přijmout nebo, vzhledem ke shora uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti [země svého státního občanství]; totéž platí pro osobu bez státní příslušnosti, která se nachází mimo zemi svého dosavadního pobytu [...] a vzhledem ke shora uvedeným obavám se tam nechce nebo nemůže vrátit“. Článek 1 oddíl D této Úmluvy však uvádí, že: „Tato úmluva se nevztahuje na osoby, které v současné době užívají ochrany nebo podpory od jiných orgánů nebo odborných organizací Spojených národů než Vysokého komisaře Spojených národů pro uprchlíky. / Jestliže podobná ochrana nebo podpora není z jakýchkoliv důvodů dále udělována

osobám, jejichž postavení není ještě definitivně rozhodnuto podle ustanovení příslušných rozhodnutí Valného shromáždění Spojených národů, vztahují se na ně ustanovení této úmluvy“.

3. Office de secours et de travaux des Nations unies pour les réfugiés de Palestine dans le Proche-Orient (UNRWA) byla zřízena na základě rezoluce Valného shromáždění OSN č. 302 (IV) [omissis] ze dne 8. prosince 1949 s cílem poskytovat přímou pomoc „palestinským uprchlíkům“ nacházejícím se v jednom ze států nebo na území spadajících do zeměpisné oblasti její působnosti, tedy v Libanonu, Sýrii, Jordánsku, na Západním břehu Jordánu a v Pásmu Gazy. Podle znění rezoluce Valného shromáždění OSN č. 74/83 ze dne 13. prosince 2019 o agentuře UNRWA, která byl prodloužen její mandát do 30. června 2023, jsou operace Agentury uskutečňovány „v zájmu dobrých životních podmínek, ochrany a lidského rozvoje palestinských uprchlíků“ a jejich cílem je „uspokojení jejich základních potřeb co se týče zdravotní péče, vzdělání a obživy“. Z Konsolidovaných instrukcí upravujících registraci a nárok na registraci, které tento orgán přijal v roce 2009, vyplývá, že tato plnění jsou poskytována jednak osobám zaregistrovaným u tohoto orgánu, které měly mezi 1. červnem 1946 a 15. květnem 1948 obvyklé bydliště v Palestině a které přišly o své domovy a prostředky obživy v důsledku konfliktu v roce 1948, jakož i jejich potomkům, a jednak ostatním oprávněným osobám uvedeným pod písmenem B. části III těchto pokynů, kteří o ně požádají, aniž jsou registrováni u agentury UNRWA. UNRWA musí být s ohledem na poslání, které je jí svěřeno, považována za jinou organizaci OSN, než je Vysoký komisař OSN pro uprchlíky, která těmto osobám poskytuje pomoc ve smyslu ustanovení uvedených v bodě 2.

4. Z ustanovení citovaných v bodě 2 vyplývá, že Ženevská úmluva ze dne 28. července 1951 se nevztahuje na palestinského uprchlíka, pokud je mu skutečně poskytována pomoc nebo ochrana od agentury UNRWA, jak je definována v předchozím bodě.

5. Dále čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany uvádí: „Státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti jsou vyloučeni z postavení uprchlíka, jestliže spadají do oblasti působnosti čl. 1 odst. D Ženevské úmluvy týkajícího se ochrany nebo podpory od jiných orgánů nebo odborných organizací OSN než Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Jestliže podobná ochrana nebo podpora není z jakýchkoli důvodů dále udělována osobám, jejichž postavení není ještě definitivně rozhodnuto podle ustanovení příslušných rozhodnutí Valného shromáždění OSN, nabývají tyto osoby nároku na výhody podle této směrnice“.

6. Soudní dvůr Evropské unie v rozsudku ze dne 19. prosince 2012, Abed El Karem El Kott a další, C-364/11, EU:C:2012:826, rozhodl, že čl. 12 odst. 1 písm. a) druhá věta směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004, který byl

doslovně převzat výše uvedenými ustanoveními směrnice 2011/95/EU, „musí být vykládán v tom smyslu, že případ, kdy ochrana nebo podpora od jiného orgánu nebo odborné organizace OSN než UNHCR není ‚z jakýchkoli důvodů‘ dále udělována, zahrnuje rovněž situaci osoby, která poté, co skutečně využila této ochrany nebo podpory, ji nadále nevyužívá z důvodu, který nemůže ovlivnit a který je nezávislý na její vůli“, a že „příslušným vnitrostátním orgánům členského státu, jenž je odpovědný za přezkum žádosti o azyl podané takovou osobou, přísluší na základě individuálního hodnocení žádosti ověřit, že tato osoba byla nucena opustit oblast působení tohoto orgánu nebo této odborné organizace, přičemž o tento případ se jedná, jestliže se tato osoba nacházela v osobním stavu závažné nejistoty a dotyčný orgán nebo odborná organizace jí v této oblasti nemohly zajistit životní podmínky odpovídající úkolu, který byl uvedenému orgánu nebo odborné organizaci svěřen“. Soudní dvůr dodal, že „jestliže příslušné orgány členského státu odpovědného za přezkum žádosti o azyl zjistily, že v případě žadatele je splněna podmínka týkající se ukončení ochrany nebo podpory poskytované agenturou UNRWA, možnost se *ipso facto* ‚dovolat této směrnice‘ znamená uznání za uprchlíka [...] ze strany tohoto členského státu a automatické přiznání postavení uprchlíka tomuto žadateli“, pokud se však na něj nevztahuje žádný z důvodů pro vyloučení uvedených v tomtéž čl. 12 odst. 1 písm. b) nebo odst. 2 a 3.

7. Z informací uvedených v napadeném rozhodnutí vyplývá, že za účelem rozhodnutí, že se SW může automaticky domáhat postavení uprchlíka, měl Cour nationale du droit d'asile za to, že je prokázáno, že UNRWA nebyla schopna zajistit dotyčnému dostatečný přístup k terciární zdravotní péči, která se týká nejzávažnějších onemocnění, a k léčivému přípravku, na němž závisí jeho přežití, a zajistit mu tak životní podmínky odpovídající jejímu poslání poskytování pomoci, v důsledku čehož se ocitl ve stavu závažné osobní nejistoty a byl nucen opustit Libanon. OFPRA tvrdí, že soud se ve svém rozhodnutí dopustil nesprávných právních posouzení, když nezkoumal, zda byl dotyčný nucen opustit oblast působení agentury UNRWA kvůli ohrožení jeho bezpečnosti, když rozhodl, že nemožnost agentury UNRWA financovat terciární zdravotní péči odpovídající zdravotnímu stavu palestinského uprchlíka představuje důvod ukončení účinné ochrany ze strany tohoto orgánu umožňující domáhat se výhod plynoucích z Ženevské úmluvy, a rozhodl, že je třeba mít za to, že UNRWA nemůže plnit své poslání poskytování pomoci, přestože poskytování terciární péče není jeho součástí.

8. Odpověď na uplatněné důvody závisí na tom, zda bez ohledu na ustanovení vnitrostátního práva, která za určitých podmínek povolují pobyt cizince z důvodu jeho zdravotního stavu a případně jej chrání před opatřeními k ukončení pobytu, musí být ustanovení čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice 2011/95/EU vykládána v tom smyslu, že na nemocného palestinského uprchlíka, který poté, co skutečně přijal ochranu nebo pomoc ze strany UNRWA, opustí stát nebo území nacházející se v oblasti působení tohoto orgánu, kde měl obvyklé bydliště, a to z důvodu, že tam nemá dostatečný přístup k péči a léčbě, které jeho zdravotní stav vyžaduje, a že tento nedostatek péče a léčby představuje reálnou hrozbu pro jeho život nebo

fyzickou integritu, lze nahlížet tak, že se nachází ve stavu závažné osobní nejistoty a v situaci, kdy UNRWA není schopna zajistit mu životní podmínky odpovídající jejímu poslání. Pokud tomu tak je, je tedy třeba určit, jaká kritéria – týkající se například závažnosti nemoci nebo povahy nezbytné péče – umožňují takovou situaci identifikovat.

9. Otázky uvedené v bodě 8 jsou rozhodující pro řešení sporu, který musí Conseil d'État rozhodnout, a představují problematické otázky výkladu práva Evropské unie. Je tudíž třeba je na základě článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie položit Soudnímu dvoru Evropské unie a řízení o návrhových žádáních uvedených v kasačním opravném prostředku úřadu OFPRA přerušit do doby, než Soudní dvůr rozhodne o všech těchto otázkách.

ROZHODLA:

[*omissis*] Řízení o kasačním opravném prostředku podaném Office français de protection des réfugiés et apatrides se přerušuje do doby, než Soudní dvůr Evropské unie rozhodne o těchto otázkách:

1° Musí být bez ohledu na ustanovení vnitrostátního práva, která za určitých podmínek povolují pobyt cizince z důvodu jeho zdravotního stavu a případně jej chrání před opatřeními k ukončení pobytu, ustanovení čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice 2011/95/EU vykládána v tom smyslu, že na nemocného palestinského uprchlíka, který poté, co skutečně přijal ochranu nebo pomoc ze strany UNRWA, opustí stát nebo území nacházející se v oblasti působení tohoto orgánu, kde měl obvyklé bydliště, a to z důvodu, že tam nemá dostatečný přístup k péči a léčbě, které jeho zdravotní stav vyžaduje, a že tento nedostatek péče a léčby představuje reálnou hrozbu pro jeho život nebo fyzickou integritu, lze nahlížet tak, že se nachází ve stavu závažné osobní nejistoty a v situaci, kdy UNRWA není schopna zajistit mu životní podmínky odpovídající jejímu poslání?

2° Pokud tomu tak je, jaká kritéria – týkající se například závažnosti nemoci nebo povahy nezbytné péče – umožňují takovou situaci identifikovat?

[podpisy] [*omissis*]